

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ministarstvo poljoprivrede

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE
23. kolovoz 2023. godine

Ovaj tjedan isplate potpora za proizvođače svinja za ublažavanje afričke svinjske kuge

U petak 25. kolovoza 2023. godine Ministarstvo poljoprivrede i Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju počinju s isplatama potpora za proizvođače svinja za ublažavanje posljedica afričke svinjske kuge.

Iako je u europskim zemljama različit pristup po pitanju obeštećenja, Hrvatska se odlučila na pristup pomoći svim proizvođačima svinja imajući u vidu socioekonomsku situaciju na pogođenom području.

U svrhu ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica pojave afričke svinjske kuge, Ministarstvo poljoprivrede je promptno izradilo dva programa pomoći za oštećene uzgajivače svinja ukupne vrijednosti 12,5 milijuna eura.

Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede već je poslala više od 100 obrađenih zapisnika te će u petak 25. kolovoza 2023. godine početi isplata i to bez podnošenja zahtjeva za sva gospodarstva kojima su eutanazirane svinje.

Posjednicima kojima su svinje eutanazirane do 20. kolovoza potpore će biti isplaćene početkom rujna te će se kontinuirano nastavljati i dalje u okviru Programa potpore sektoru svinjogojstva uz mogućnost povećanja financijskih sredstava. Također, Europskoj komisiji upućen je 5 milijuna eura vrijedan Program potpore sektoru svinjogojstva za nadoknadu gubitka uslijed naređenih mjera za suzbijanje afričke svinjske kuge s mogućnošću povećanja do 10 milijuna eura.

Naglašavamo kako pored dva navedena programa, Ministarstvo poljoprivrede priprema Program državne potpore za ponovo pokretanje djelatnosti kao i Program državne potpore za izgublenu dobit proizvođačima iz kategorije 3 i 4.

S Europskom komisijom pregovara se i izmjena Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike uz mogućnost financiranja obnove gospodarstava s intenzitetom potpore do 100%

Ministarstvo poljoprivrede godinama provodi mjere, edukacije i programe o suzbijanju afričke svinjske kuge

I prije pojave prvog slučaja afričke svinjske kuge u Hrvatskoj, Ministarstvo poljoprivrede provodilo je brojne preventivne mjere i aktivnosti kojima se maksimalno odgodila pojava

bolesti na našem teritoriju unatoč činjenici da pojedine susjedne zemlje dulje vremena bilježe slučajeve ove bolesti.

Od 2019. godine do danas kontinuirano se provodi Program nadziranja afričke svinjske kuge koji propisuje način i postupanje svih dionika u svrhu pravovremenog poduzimanja svih mjera kako bi se negativan utjecaj ove bolesti što je više moguće umanjio, a koji uključuje pretraživanje uzorka podrijetlom od domaćih i divljih svinja te pretraživanje uzoraka zdravih odstrijeljenih divljih svinja u visoko rizičnom području uz granicu. U posljednje četiri godine na ASK je pretraženo preko 30.000 uzoraka domaćih svinja i 17.000 uzoraka divljih svinja. Značaj preventivno uvedenih mjera prepoznala je i Europska komisija te se od 2020. godine provedba istog sufinancira sredstvima EU.

Od 2019. godine provodi se kategorizacija svih objekata na kojima se drže svinje u odnosu na biosigurnost te je do 6. srpnja 2023. kategorizirano 74368 objekata. Donesene su i provode se dodatne preventivne mjere koje uključuju kliničke preglede svinja prije premještanja i klanja na vlastitom domaćinstvu na takvim objektima, a ujedno je i onim objektima koja su unaprijedila biosigurnost omogućena ponovna kategorizacija. Proces kategorizacije i rekategorizacije u višu kategoriju provodi se kontinuirano i za tu svrhu Ministarstvo je osiguralo sredstva iz državnog proračuna.

Kako bi se unaprijedila biosigurnost na farmama svinja Ministarstvo od 2019. godine sufinancira i postavljanje dvostrukih ograda, pri čemu je više stotina objekata iskoristilo bespovratna sredstva kroz različite natječaje.

Naglašavamo kako su jedinicama regionalne samouprave na području obuhvaćenom mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge dostavljene su sve potrebne informacije i pojašnjenja o samim mjerama kontrole i biosigurnosti, kao i edukativni materijali na temu afričke svinjske kuge.

Ministarstvo poljoprivrede je tijekom 2022. i 2023. godine provelo regionalne (Split, Rijeka, Zagreb, Varaždin i Osijek) edukacije vezano za zdravlje životinja, biosigurnost, uključujući afričku svinjsku kugu, na kojima je sudjelovalo više od 600 veterinarara i veterinarskih inspektora. Također, Veterinarski fakultet u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede ukupno je organizirao 55 radionica na temu afričke svinjske kuge na kojima je sudjelovalo oko 800 sudionika, lovaca i veterinarara. Ministarstvo poljoprivrede je održalo i 79 edukacija na temu „Osnove biosigurnosnih mjera“ na kojima je sudjelovalo ukupno 1 148 polaznika. Od 2020. godine do danas ovo je Ministarstvo prema posjednicima životinja, lovcima, te ostalim subjektima distribuiralo 200 tisuća letaka vezano za biosigurnost i afričku svinjsku kugu, u najvećoj mjeri putem veterinarara na terenu. Također, Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH) u suradnji s jedinicama regionalne i lokalne samouprave intenzivno provodi niz edukacija. Edukacije su do sada održane u 15-ak općina Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije i obuhvatile gotovo 600 uzgajivača. Prema iskazanom interesu organizirat će se i u drugim županijama na području cijele Hrvatske.

Dakle, posljednjih godina su kontinuirano distribuirani edukativni materijali te održane brojne edukacije i radionice na temu ASK i biosigurnosti za lovce, veterinare, posjednike svinja i veterinarsku inspekciju, na kojima je sudjelovalo više tisuća polaznika.

Već nekoliko godina postoji i dežurni kontakt mobitel Ministarstva poljoprivrede (099 4392 507) na koji se mogu javiti držatelji svinja i lovci, a i svi ostali koji uoče uginule domaće ili divlje svinje ili one koje pokazuju znakove bolesti.

Ministarstvo poljoprivrede u suradnji s jedinicom regionalne samouprave održat će sljedeći tjedan u Vukovarsko-srijemskoj županiji prezentaciju cjelovitog Programa oporavka s državnim potporama za ponovo pokretanje poljoprivredne djelatnosti.

Podsjetimo kako je u prvim danima nakon prvog potvrđenog slučaja afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj, Ministarstvo poljoprivrede donijelo je Rješenje o određivanju zona ograničenja te izdalo Naredbu o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge, dokumente koji se sukladno promjenama epidemiološke situacije bolesti na terenu redovito ažuriraju te su dostupni javnosti.

Kao mjera sprječavanja ilegalnog prometa živih svinja i svinjskog mesa i u cilju zaustavljanja daljnjeg širenja zaraze promptno su aktivirani i punktovi s policijskim nadzorom na točkama na kojima je povećan rizik za pojavu potencijalnog ilegalnog prometa na području općina koje se nalaze u zoni zaštite, a Ministarstvo je već u prvim danima odredilo i dodatnu žurnu pomoć uzgajivačima na zaraženom području, pri čemu je 568 gospodarstava zaprimilo sredstva za dezinfekciju i opremu za izradu dezinfekcijskih barijera.

Osim osnivanja Nacionalnog kriznog stožera za kontrolu i suzbijanje afričke svinjske kuge već u prvim danima nakon izbijanja zaraze, osnovani su i Lokalni krizni stožeri za područje Vukovarsko-srijemske županije i drugih županija, čija je zadaća koordiniranje kontrole i suzbijanja afričke svinjske kuge na lokalnoj razini. Sredstava i oprema za krizne stožere osigurani su u centralnom skladištu Ministarstva poljoprivrede, a troškovi njihove nabave, uskladištenja i nadopunjavanja podmiruju se iz državnog proračuna.

Ministarstvo poljoprivrede kontinuirano održava sastanke sa svim dionicima u svinjogojskoj proizvodnji

Predstavnici Ministarstva poljoprivrede održali su niz sastanaka i s klaoničarima i prerađivačima mesa. Na predmetnim sastancima uložen je velik trud u maksimalnu aktivaciju svih dionika u svinjogojskoj proizvodnji.

Upućen je poziv objektima za klanje, rasijecanje i preradu svinjskog mesa da podnesu zahtjev za mogućnost ostvarivanja uvjeta za dobivanje tzv. 'posebne oznake', odnosno za mogućnost prihvaćanja na klanje i preradu zdravih svinja podrijetlom iz područja obuhvaćenih mjerama

Nakon obavljenih razgovora s klaoničarima i prerađivačima mesa te dobivenih izuzeća od strane Europske Komisije 14 subjekata je zatražilo te nakon obavljenih pregleda od strane Državnog inspektorata, dobilo odobrenja za posebne uvjete klanja i prerade te je na klanje poslano približno 9000 svinja u 10-tak dana.

Biosigurnost najvažnija mjera

Bez obzira na sve mjere koje se provode i koje će se provoditi, najučinkovitija mjera je visoka biosigurnost i poštivanje propisa od strane samih subjekata odnosno posjednika jer se to pokazalo kao ključni čimbenik u obrani uzgoja od afričke svinjske kuge. Što se prije uklone uzgoji koji ne mogu ispuniti biosigurnosne mjere i provedu se određene aktivnosti u cilju zaustavljanja epidemije, prije će se moći olakšati prometovanje živim svinjama i njihovim proizvodima.